

Η προσαρμογή των δραστηριοτήτων φυσικής αγωγής για την υποστήριξη των μαθητών με σχολικές δυσκολίες

Πέτρος Σταγιάπουλος,
Σχολικός Σύμβουλος
7^{ης} Εκπαιδευτικής Περιφέρειας
Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

Όρκος Αθλητού Special Olympics

**Θέλω να νικήσω!
Αν όμως δεν τα καταφέρω
βοηθήστε με να προσπαθήσω
με θάρρος!**

**Το έτος 2011 η Ελλάδα θα φιλοξενήσει το μεγαλύτερο
αθλητικό γεγονός στον κόσμο.**

Τους Παγκόσμιους Αγώνες Special Olympics 2011.

Τους μοναδικούς αγώνες στον κόσμο, όπου όλοι οι συμμετέχοντες
αθλητές είναι **Νικητές**.

Νικητές στον αγώνα τους για το σεβασμό μας στη διαφορετικότητά
τους.

Νικητές στον αγώνα τους για την αυτοεκτίμησή τους.

Νικητές στον αγώνα τους για την υπεράσπιση των ξεχωριστών τους
ικανοτήτων.

Τα σύγχρονα προγράμματα
σπουδών προσανατολίζονται σε μία
διδακτική μεθοδολογία που
στηρίζεται στις δραστηριότητες.

Τι είναι όμως μία δραστηριότητα;

- Δραστηριότητα είναι μια κατάσταση κατά την οποία το άτομο καλείται να δράσει, να αποφασίσει να επιλέξει κ.τ.λ.
- Το πρώτο λοιπόν από τα χαρακτηριστικά μιας δραστηριότητας είναι η **δράση**. Δράση σημαίνει εύρεση λύσης σε ένα πρόβλημα, εύρεση στρατηγικών σε ένα παιχνίδι, κατασκευή, απόφαση κ.α.
- Προϋποθέτει τη χρήση καταστάσεων, παιχνιδιών, υλικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα και προτρέπουν το παιδί να συμμετέχει, να σκεφθεί και να ασχοληθεί με αυτή.

Το εκπαιδευτικό περιβάλλον

- Κατά συνέπεια η δραστηριότητα απαιτεί την εμπλοκή του μαθητή μέσα σε ένα κατάλληλο οργανωμένο περιβάλλον εμπειρίας που δημιουργεί τις απαραίτητες συνθήκες για την προσέγγιση των στόχων που επιδιώκουμε.
- Δρώντας μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο μαθητής έχει την ευκαιρία να εμπλακεί σε δραστηριότητες που τον φέρνουν σε επαφή με τη κίνηση, αναπτύσσοντας τις διαδικασίες και τις ικανότητες του.
- Προϋπόθεση η ανάπτυξη και αξιοποίηση ενός πλούσιου διδακτικού περιβάλλοντος με ποικιλία διδακτικών μέσων και υλικών, που προσαρμόζεται στην ομάδα και είναι υποστηρικτικό για όλους.

Σύγκλιση Αναλυτικών Προγραμμάτων

- Η βασική έννοια της σύγκλισης είναι ότι οι μαθητές που μειονεκτούν για οποιονδήποτε λόγο δεν αποκλείονται από τον κύριο κορμό της εκπαίδευσης.
- Οι μαθητές με αναπηρία μπορεί να είναι ενσωματωμένοι μέσα στην τάξη, αυτό όμως δεν σημαίνει σύγκλιση γιατί δεν μπορούν να παρακολουθήσουν το αναλυτικό πρόγραμμα των μαθημάτων.
- Το πλαίσιο της σύγκλισης παρέχει ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά να μάθουν ανάλογα με τον δικό τους ρυθμό, έχοντας αντίστοιχες προσδοκίες με τις δυνατότητες τους. Το Α.Π. δεν αντιμετωπίζεται ως η γνώση που πρέπει να μεταβιβαστεί, αλλά ως το σύνολο των μαθησιακών και διδακτικών σχέσεων, μέσω των οποίων θα μεταβιβαστεί η γνώση (Thomas G., Walker D., Webb J., 1998).

- Η **σύγκλιση** ασχολείται με τις αιτίες, τον τρόπο, το χρόνο, τον τόπο και τα ενδεχόμενα αποτελέσματα της εκπαίδευσης όλων ανεξαιρέτως των μαθητών, απευθύνεται δηλαδή σε ολόκληρο το μαθητικό πληθυσμό στο πλαίσιο μιας φιλοσοφίας ευρύτερης αποδοχής.
- Όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από την ικανότητα, το γένος, τη γλώσσα, την εθνικότητα μπορούν να αξιολογηθούν ισότιμα, να τα σεβαστούν και να τα προσφέρουν ίσες ευκαιρίες στο χώρο του σχολείου. Συνεπώς, ένα κομμάτι αυτής της οπτικής περιλαμβάνει το αίτημα να μάθουμε να συμβιώνουμε ο ένας με τον άλλο.

(Ζώνιου–Σιδέρη Αθ., 2000β & Thomas G., Walker D., Webb J., 1998).

Οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της σύγκλισης είναι:

- Εστίαση του ενδιαφέροντος σε όλη την ομάδα των μαθητών
- Έμφαση στα δικαιώματα όλων των μαθητών.
- Οφέλη για όλους τους μαθητές από τη διαδικασία της σύγκλισης και της καλής διδασκαλίας.
- Ένα περιβάλλον μάθησης, που προσαρμόζεται στην ομάδα και είναι υποστηρικτικό για όλους.
- Την οργάνωση εναλλακτικών δραστηριοτήτων για την επίτευξη των διδακτικών στόχων.
- Τη χρήση εναλλακτικών διδακτικών τεχνικών και υλικού.
- Αλλαγή της φιλοσοφίας του σχολείου.

(Porter 1995, Walker 1995)

- Αυτές είναι κάποιες **χρήσιμες πρακτικές** στην προώθηση της σύγκλισης μέσα στην τάξη, άλλα και ένας τρόπος αλλαγής της νοοτροπίας του σχολείου και την ευαισθητοποίηση του στην διαφορετικότητα.
- Η επιτυχία της σύγκλισης στηρίζεται κυρίως στον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται η διδασκαλία και στον τρόπο με τον οποίο δομείται και υποβοηθείται η αλληλεπίδραση ανάμεσα στους μαθητές.

(Thomas G., Walker D., Webb J., 1998).

Προσαρμογή των δραστηριοτήτων φυσικής αγωγής

- Οι ανταγωνιστικές δραστηριότητες συγκρίνουν ικανούς και μη ικανούς μαθητές
- Προσεκτική επιλογή των από κοινού δραστηριοτήτων, ώστε να αποφευχθεί η δημιουργία καταστάσεων, όπου οι μαθητές με αναπηρία σταματούν να δέχονται βοήθεια από τους ικανούς συμμαθητές τους, με συνέπεια τη μείωση της κοινωνικής εικόνας στα ίδια τους τα μάτια και πιθανώς και των άλλων
- Οι ικανοί μαθητές αποκομίζουν πλούσια κοινωνική εμπειρία προσφοράς βοήθειας

- Σχεδιασμός δραστηριοτήτων, με υλικά και στρατηγικές που αυξάνουν τα αισθήματα αυτοεκτίμησης των ανάπηρων μαθητών, με την απομάκρυνση κάθε αισθήματος που προέρχεται από τη σύγκριση ικανών και μη ικανών μαθητών.
- Βελτίωση της ικανότητας διαχείρισης συμπεριφοράς σε κοινωνικές καταστάσεις, έκφραση των προσωπικών προτιμήσεων και βελτίωση της αλληλεπίδρασης με τους συμμαθητές τους.
- Η συζήτηση στον «κύκλο της τάξης», βοηθάει στην έκφραση συναισθημάτων, στην προσαρμογή της συμπεριφοράς και στην ανάπτυξη της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στους μαθητές με και χωρίς αναπηρία.

...σας ευχαριστώ!